

ספורנו

כָּבַר אֶמְרוּ 'אֵל תְּהִי בְרַכַּת הַדְּיוּט קְלָה בְּעֵינֵיךָ' (מגילה טו, א), אִמְנָם סִפֵּר בְּרַכַּת לָבֵן לְבִנּוֹתָיו, לְהוֹרוֹת שְׁבַרְכַּת הָאֵב
אֲשֶׁר הִיא עַל בְּנָיו בְּכָל נִפְשׁוֹ בְּלִי סִפֵּק רְאוּי שֶׁתְּחַזֵּל יוֹתֵר בְּסִגְלַת צֶלֶם אֱלֹהִים הַמְּבַרֵּךְ, כְּאֶמְרוּ "בְּעֵבוֹר תְּבַרְכֶּךָ נִפְשִׁי"
(לעיל כז, ד)

מלכים ב' פ"ד – מלבי"ם

על ידי תפלה או בדרך נס ושידור הטבע

שלא היה ע"י תפלה ורק ע"י דבר אלישע וגזרתו הצדיק גוזר וה' מקיים

בית אלקים (שער היסודות פרק כב)

הצדיקים כביכול מושלים במה שהקב"ה מושל

גמ' ב"ב קטז ע"א

דרש ר' פנחס בר חמא כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים שנא' חמת מלך מלאכי מות
ואיש חכם יכפרנה

רמ"א יו"ד שלה:

י"א שמי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם שבעיר שיבקש עליו רחמים

נימוקי יוסף

דמנהג בצרפת בכל מי שיש לו חולה מבקש פני הרב התופס ישיבה שיברך אותו

מהר"ם שיק או"ח סי' רצג

גם בלאו הכי, גוף התפילה שאחרים מתפללין בעד איש, קשה להבין, איך תעשה רושם...ועל דרך זה שפיר מובן
תפילת אחרים בעד אדם, שהפעולה היא גם כן על דרך זה, שעל ידי הצדיק המצטער בצרת אחרים מרחם ה'
עליהם. והוא אחד מן הדברים שראוי שיגרום רחמים וחסד, שאם העונש והרע מגיע גם על אחרים שאינם ראויים
לעונש, אז ראוי שיעשה לפנים משורת הדין. וכמו שביאר העקידה בפרשת ויגש [שער ל' אות י"ג] על בקשת יהודא
מאת יוסף עבור בנימין. ועל דרך זה ביקש אברהם אבינו [בראשית י"ח כ"ה] 'חלילה לך להמית צדיק עם רשע' וכו'
דהיינו על ידי צערו. ולזה אפשר כוונת חז"ל [ב"ק צב, ע"א] המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה
תחילה, ביאורו, דווקא אם התפילה היא על דרך זו שהוא צריך לאותו דבר, אז הוא נענה תחילה, ובזכותו עלתה
ארוכה גם לאחרים.

ארחות יושר פרק כו (רוח הקודש)

והרח"ו בספר שערי קדושה ח"נ שעו ז' כתב והנה באזנינו שמענו ובעינינו ראינו יחידי מגולה השיגו למדרגת רוח"ק
בזמנינו זה והיו מגידים עתידות... וצ"ל שיש הרבה מדרגות דמה שאמרו בגמ' נסתלקה רוח"ק מישראל הכונה על
נבואה ממש שזה נסתלק עד שיבא אליהו...אמנם גם ברוה"ק שאח"כ יש כמה מדרגות יש שהחכם מרגיש באמת
כאילו שהודיעוהו מן השמים כו"כ וכמש"כ מן החזו"א...ויש הרבה פעמים שהחכם אומר לפי הכמתו מה שנראה לו
והקב"ה מסכים עמו...ויש עוד ענין שמן השמים נותנין בפיו מה לומר ואע"פ שאינו יודע כלל שזה ברוה"ק רק נותנין
לו מחשבה לומר כך וכך והוא מכין לאמת...ויש הרבה פעמים שברכת חכם ועצתו מתקיימת משום שמתכוין לשם
שמים... ויש לפעמים שהברכות והעצות מתקיימות בזכות השואל שמאמין באמונה שלמה שמלת החכם מתקיימת
ובזכות זה באמת מתקיים ואם לא הי' מאמין בזה בלב שלם באמת לא היו מתקיימין בו ודבר זה מתחלף לפי
השואל ודבר זה ראינו כמה פעמים אצל גדולי ישראל

שו"ת רעק"א סי' כט-לב

ותשואות חן לכם ולכבוד חותנו הגאון ולהגאון מוהר"ר ישעיה פיק ולהרבנים הגדולים על הברכה אשר הובאת לי מהם ע"י כבוד אדוני דודי עם מכתבו, אקנה לד' כי צדיקי' כאלו אמור ויקם ד' את דבריהם.

רמב"ן בראשית ל:א

וּמָרָא רַחֵל, פִּי לֹא יִלְדָה לְיַעֲקֹב, וּתְקַנָּא רַחֵל, בְּאַחֲתָהּ; וּתְאָמַר אֶל-יַעֲקֹב הִבֵּה-לִי בָנִים, וְאִם-אֵין מִתָּה אֲנֹכִי. וַיַּחַר-אַף יַעֲקֹב, בְּרַחֵל; וַיֹּאמֶר, הֲתַחַת אֱלֹהִים אֲנֹכִי, אֲשֶׁר-מָנַע מִמֶּךָ, פְּרִי-בֶטֶן.

ועל דרך הפשט אמרה רחל ליעקב שיתן לה בנים, ובאמת דעתה לאמר שיתפלל עליה, אבל שיתפלל עליה עד שיתן לה בנים על כל פנים, ואם אין שתמית עצמה בצער. דברה שלא כהוגן בקנאתה, וחשבה כי באהבתו אותה יתענה יעקב וילבש שק ואפר ויתפלל עד שיהיו לה בנים שלא תמות בצערה.

ויחר אף יעקב - שאין תפלת הצדיקים בידם שתשמע ותענה על כל פנים. ובעבור שדברה דרך געגועי הנשים האהובות להפחידו במיתתה חרה אפו, ולכך אמר לה שאינו במקום אלוהים שיפקוד העקרות על כל פנים, ואיננו חושש בדבר, כי ממנה נמנע פרי הבטן ולא ממנו, וזה ליסר אותה ולהכלימה. והנה הצדקת בראותה שלא תוכל להסמך על תפלת יעקב, שבה להתפלל על עצמה, אל שומע צעקה, וזהו וישמע אליה אלוהים (להלן פסוק כב):

במדבר פרק כא

וַיָּבֹא הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חֲטֵאוּנו, כִּי-דִבַּרְנוּ בְּה' וְכָרַב--הַתְּפַלֵּל אֶל-יְהוָה, וַיִּסַּר מֵעֲלֵינוּ אֶת-הַנֶּחֱשׁ; וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה, בְּעַד הָעָם. וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף, וְשִׂים אֹתוֹ, עַל-גִּס; וְהָיָה, כָּל-הַנֶּשֶׁךְ, וְרָאָה אֹתוֹ, וְחָיָה. וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחָשׁ נְחָשֶׁת, וַיִּשְׁמְהוּ עַל-הַגִּס; וְהָיָה, אִם-נָשָׁךְ הַנֶּחֱשׁ אֶת-אִישׁ--וְהִבִּיט אֶל-נְחָשׁ הַנְּחָשֶׁת, וְחָיָה.

אזנים לתורה

Although the people had already sought Moses' aid to pray for their recovery, they had to act for themselves as well. Gazing at the copper serpent served as a form of prayer and contrition before Hashem. We learn an interesting lesson from this: It is not sufficient to ask a righteous person to pray on behalf of someone in distress; the person who is suffering must himself reach out to Hashem in prayer in order to be answered. A similar idea may be derived from a verse in *Shemuel (I 12:23)*: "Also I . . . will not refrain from praying for you, but fear Hashem and serve Him in truth." In this verse, Samuel intimates by his use of the word "also" that his prayers were only of secondary importance in comparison to their own.

אשכבתיה דרבי ח"א עמ' רעז

הרי יש לנו כזה משה רבינו, ושכחו שצריך להתפלל לקב"ה בעצמו. יתכן, איני אומר חלילה, אני רק אומר שזוהי הרגשתי, שחשבנו הרי יש לנו "סטייפלר" ושכחנו שצריך להתפלל בעצמינו, שכחנו איך להתפלל, ולומר כמה קפיטלך תהילים. מי יודע הרי בזמן האחרון צעק רבינו, מה אתם מבקשים להתפלל? התפללו בעצמכם!

מורי ורבותי, אמנם היתה זו גזירה מן השמים, ואעפ"כ, הרי כתוב במי מריבה "בגללכם", והעולם שואל, הרי הן לא היה "בגללכם", אלא משום שלא דברו אל הסלע? ויש כמה תשובות בדבר. אבל אפשר לומר. שכשהיה משה רבינו. סמכו עליו ואמרו.